

Mišljenje Europskog gospodarskog i socijalnog odbora o Prijedlogu direktive Europskog parlamenta i Vijeća o izmjeni Direktive (EU) 2015/849 o sprečavanju korištenja financijskog sustava u svrhu pranja novca ili financiranja terorizma i o izmjeni Direktive 2009/101/EZ

(COM(2016) 450 final – 2016/0208 (COD))

(2017/C 034/19)

Izvjestitelj: **Javier DOZ ORRIT**

Zahtjev za savjetovanje:	Vijeće, 19.8.2016. Europski parlament, 12.9.2016.
Pravni temelj:	članci 50. i 114. Ugovora o funkcioniranju Europske unije (COM(2016) 450 final – 2016/0208 (COD))
Nadležna stručna skupina:	Stručna skupina za ekonomsku i monetarnu uniju te ekonomsku i socijalnu koheziju
Datum usvajanja u Stručnoj skupini:	5.10.2016.
Datum usvajanja na plenarnom zasjedanju:	19.10.2016.
Plenarno zasjedanje br.:	520
Rezultat glasovanja (za/protiv/suzdržani):	182/0/1

1. Zaključci i preporuke

1.1. EGSO smatra da suzbijanje terorizma i njegovog financiranja te pranja novca i drugih povezanih oblika gospodarskog kriminala trebaju biti trajni prioriteti politike EU-a.

1.2. EGSO se načelno slaže s mjerama sadržanim u prijedlogu izmjene Direktive o sprečavanju korištenja financijskog sustava u svrhu pranja novca ili financiranja terorizma⁽¹⁾ i s hitnošću njezinog prijenosa.

1.3. S obzirom na globalnu prirodu tih fenomena, Odbor poziva EU i države članice da u budućnosti preuzmu istaknutiju ulogu i djeluju kao pioniri u međunarodnim tijelima i forumima koji aktivno djeluju u borbi protiv pranja novca i povezanih teških kaznenih djela. Međunarodno i globalno koordinirane akcije i mjere potrebne su za postizanje većeg učinka i boljih rezultata, a Europa u tome može igrati odlučujuću ulogu.

1.4. Odbor je svjestan napora koje poduzeća i obveznici trebaju uložiti u prilagođavanje direktivi, a to se odnosi i na nadzorna tijela. Međutim, riječ je o naporima koje svi trebaju uložiti radi postizanja ciljeva koji su u potpunosti zajednički, uključujući obranu financijskog sustava i ostalih obveznika u smislu sprečavanja njegovog korištenja za počinjenje kaznenih djela.

⁽¹⁾ Dalje u tekstu „5. AMLD”, (en. *Fifth Anti-Money Laundering Directive*) COM(2016) 450 final.

1.5. EGSO izražava zabrinutost zbog niza čimbenika koji ozbiljno mogu ograničiti praktičnu učinkovitost 4. i 5. Direktive o sprečavanju pranja novca (AMLD). Kao prvo, popis visokorizičnih trećih zemalja, objavljen 14. srpnja 2016., ne obuhvaća mnoge zemlje ili jurisdikcije za koje postoji osnovana sumnja da djeluju kao porezne oaze za pranje novca i ne uključuje nijednu od 21 zemlje spomenute u Panamskim dokumentima. Budući da se pojačane mjere dubinske analize iz 5. AMLD-a primjenjuju samo na visokorizične treće zemlje, EGSO predlaže da se izradi novi popis visokorizičnih trećih zemalja ili da se proširi područje primjene mjera iz članka 18.a petog AMLD-a. EGSO smatra da prioritet treba dati sastavljanju nacionalnih javnih registara koji bi sadržali podatke o stvarnim vlasnicima bankovnih računa, poduzeća i zaklada te o transakcijama, dok bi obveznicima bio omogućen pristup tim podacima.

1.6. EGSO potiče institucije EU-a da ojačaju svoje politike usmjerene na ukidanje poreznih oaza. Konkretno, smatra potrebnim da se sve obveze utvrđene u 5. AMLD-u, a posebno obveze identifikacije stvarnih vlasnika bankovnih računa, poduzeća, trustova i transakcija prošire na sve teritorije ili jurisdikcije čija suverenost ovisi o državama članicama.

1.7. Potrebno je podrobnije definirati suzbijanje pranja novca, uz izradu mjera koje se odnose na borbu protiv prijevара i izbjegavanja plaćanja poreza, korupcije i drugih povezanih kaznenih djela – trgovine oružjem, drogom, ljudima itd. – te na borbu protiv organizacija gospodarskog kriminala. Treba izraditi nove inicijative za njihovo suzbijanje i njihovu povezanost s pranjem novca. Također bi trebalo uspostaviti mjere protiv nepoštenе porezne konkurencije.

1.8. Suzbijanje terorizma i pranja novca zahtijeva širu suradnju između različitih obavještajno-sigurnosnih službi država članica i Europolovih službi.

1.9. EGSO smatra da bi sporazumi o slobodnoj trgovini i gospodarskom partnerstvu trebali sadržavati poglavlje o mjerama koje se odnose na borbu protiv prijevара i izbjegavanja poreza, pranja novca i financiranja terorizma. EGSO traži od Komisije da se to kao prijedlog EU-a uvrsti u pregovore koji su u tijeku, osobito u sporazum o TTIP-u, i u sporazume koji su već stupili na snagu u trenutku njihove revizije.

1.10. Ključan je rad financijsko-obavještajnih jedinica (FOJ) država članica i njihova stalna europska koordinacija. EGSO smatra da bi bilo primjereno uspostaviti europski instrument nadzora, suradnje i predviđanja tehnoloških promjena.

1.11. Zbog velike važnosti borbe protiv pranja novca i radi postizanja ujednačene i učinkovite primjene pravila na ovom području u svim državama članicama, od izuzetne je važnosti da tekstovi i koncepti predloženih mjera budu što jasniji. To istodobno poboljšava nužnu pravnu sigurnost za sve koji moraju primjenjivati te tekstove.

1.12. Primjereno bi bilo uskladiti pravno postupanje na europskoj razini – definicije i kazne – u odnosu na sva kaznena djela povezana s pranjem novca, poreznom prijevarom, korupcijom i financiranjem terorizma te povezana kaznena djela. Također je potrebno uskladiti sankcije koje proizlaze iz nepoštivanja odredbi iz direktiva AML.

1.13. EGSO predlaže da se uspostave mjere nadzora nad podružnicama obveznika u visokorizičnim trećim zemljama te da se nadzor ne vrši isključivo nad klijentima.

1.14. EGSO predlaže Komisiji da razmotri dodatne mjere zaštite prava građana u pogledu nezakonite ili protupravne upotrebe podataka koje pohranjuju nadležna tijela ili obveznici.

1.15. Odbor pozdravlja brzu obradu tih prijedloga i nada se da će oni što prije stupiti na snagu, pri čemu ne bi smjelo doći do smanjenja kvalitete rezultata. U tu svrhu potrebno je utvrditi realan vremenski okvir za prenošenje tekstova i njihovu primjenu u državama članicama te jasne smjernice.

2. Kontekst i prijedlog Komisije

2.1. Brutalni teroristički napadi u Francuskoj, Belgiji i drugim europskim zemljama te curenja informacija o pranju novca u okviru kriminalnih aktivnosti u poreznim oazama, od kojih je posljednju objavio Međunarodni konzorcij istraživačkih novinara (ICIJ) ⁽²⁾ u vezi s Panamskim dokumentima, naveli su Europsku komisiju da predloži nove mjere za sprečavanje korištenja financijskog sustava u svrhu pranja novca i financiranja terorizma. Komisija je 5. srpnja 2016., uz prijedlog 5. AMLD-a, usvojila još jedan prijedlog kako bi se poreznim tijelima olakšao pristup informacijama o pranju novca ⁽³⁾ te Komunikaciju o dodatnim mjerama za poboljšanje transparentnosti i suzbijanje prijevara i izbjegavanja poreza ⁽⁴⁾.

2.2. U nedavnom istraživanju Europskog parlamenta ⁽⁵⁾ navodi se: „Panamski su dokumenti pokazali da je uloga poreznih oaza olakšati izbjegavanje poreza te agresivnu prirodu određenih praksi izbjegavanja poreza kod kojih se prikriva razlika između porezne prijevare i utaje poreza. U tom smislu, netransparentnost koja proizlazi iz tajnosti, izostanak sljedivosti i izostanak razmjene poreznih informacija imali su važnu ulogu u slučajevima neispunjenja gospodarskih sankcija te su onemogućili pristup korisnim i potrebnim informacijama povezanim s organiziranim kriminalom, uključujući pranje novca povezano s terorističkim aktivnostima, korupcijom i trgovinom drogom.”

2.3. Međunarodni konzorcij istraživačkih novinara (ICIJ) objavio je Panamske dokumente. Njihova baza podataka – *Offshore Leaks Database* ⁽⁶⁾ – upućuje na 45 131 poduzeće u EU-u ⁽⁷⁾. Od 21 zemlje u kojima je ured Mossack Fonseca provodio operacije prijevara, utaje poreza i pranja novca, tri su države EU-a, a preostale tri su u nadležnosti jedne od njih ⁽⁸⁾.

2.4. U 5. AMLD-u razrađuje se jedan dio prijedloga iz *Akcijskog plana za jačanje borbe protiv financiranja terorizma* ⁽⁹⁾: oni koji podrazumijevaju izmjenu 4. Direktive (4. AMLD) ⁽¹⁰⁾ i Direktive o zaštitnim mjerama koje, radi zaštite interesa članova i trećih strana, države članice zahtijevaju za trgovačka društva ⁽¹¹⁾. Planom se predlaže pomicanje roka prijenosa 4. AMLD-a s 26. lipnja 2017. na 1. siječnja 2017., a taj će datum ujedno biti rok za prijenos dvaju prijedloga Direktive od 5. srpnja 2016.

2.5. Složeni politički i zakonodavni okvir 5. AMLD-a samo u 2015. uključuje dvije druge inicijative: *Europski program sigurnosti* ⁽¹²⁾ i prijedlog *Direktive o suzbijanju terorizma* ⁽¹³⁾ kojom se uspostavlja nova kategorizacija kaznenih dijela povezanih s financiranjem terorizma.

2.6. Komisija je 14. srpnja 2016. usvojila Delegiranu uredbu o utvrđivanju visokorizičnih trećih zemalja i priloženi popis ⁽¹⁴⁾ koji sadrži popis koji je odobrio FATF na svom sastanku održanom 24. lipnja 2016. u Busanu (Koreja).

2.7. Prijedlogom 5. AMLD-a uvode se neke nove obveze dubinske analize koje obveznici – financijske institucije, relevantni stručnjaci, pružatelji usluga trustova i igara na sreću, agencije za nekretnine itd. – trebaju primijeniti na svoje nove i postojeće klijente. Člankom 18.a prvenstveno se predviđaju pojačane mjere dubinske analize u odnosu na klijente koji posluju u visokorizičnim trećim zemljama. Države članice će visokorizičnim jurisdikcijama moći nametnuti i protumjere, uključujući zabranu osnivanja podružnica ili predstavničkih ureda u tim državama članicama ili vršenja financijskih transakcija.

2.8. Novost je da će u njezino područje primjene ulaziti platforme za zamjenu virtualne valute i pružatelji usluga skrbničkog novčanika i da će uzimati u obzir obveznike za potrebe mjera dubinske analize. Ukida se anonimnost za upotrebu kartica s unaprijed uplaćenim sredstvima na internetu te se prag obveze identifikacije smanjuje s 250 na 150 eura za njezinu upotrebu na licu mjesta.

⁽²⁾ International Consortium of Investigative Journalist.

⁽³⁾ COM (2016) 452 final.

⁽⁴⁾ COM (2016) 451 final.

⁽⁷⁾ EPRS-EP: *The inclusion of financial services in EU free trade and association agreements: Effects on money laundering, tax evasion and avoidance. Ex-Post Impact Assessment*; str. 18.

⁽⁶⁾ Offshore Leaks Database.

⁽⁷⁾ EPRS, *op.cit.*; str. 19. i 20.

⁽⁸⁾ EPRS, *op.cit.*, str. 21.

⁽⁹⁾ COM(2016) 50 final.

⁽¹⁰⁾ SL L 141, 5.6.2015., str. 73.

⁽¹¹⁾ SL L 258, 1.10.2009., str. 11.

⁽¹²⁾ COM(2015) 185 final.

⁽¹³⁾ COM(2015) 625 final, str. 2.

⁽¹⁴⁾ C(2016) 4180 final.

2.9. Petim AMLD-om ujedno se predlaže povećanje ovlasti FOJ-eva i promicanje suradnje među njima; olakšavanje identifikacije vlasnikā bankovnih računa i računa za plaćanje uspostavom automatiziranih nacionalnih središnjih registara tih računa te uvođenje obveze identifikacije i registracije stvarnih vlasnika poduzeća (smanjenjem praga s 25 % na 10 % udjela u vlasništvu), trustova te sličnih zaklada i subjekata, kao i dopuštanje javnog pristupa tim informacijama pod određenim uvjetima.

3. Opće napomene

3.1. Različiti oblici kriminala koji pranje novca i porezne oaze upotrebljavaju protivno temeljnim pravima cjelokupnog stanovništva ozbiljan su problem. Pranje novca ne prestaje se povećavati unatoč naporima koje ulažu europska i nacionalna tijela.

3.2. Liberalizacija financijskih tokova u svijetu i brzina primjene novih digitalnih tehnologija na njihove transakcije otežavaju borbu protiv upotrebe financijskog sustava u zločinačke svrhe. Istrage o posljednjim džihadističkim terorističkim napadima u Europi otkrile su informacije o načinima njihovog financiranja koji nisu bili predviđeni u 4 AMLD-u. To opravdava prijedlog izmjene te uredbe koja još nije stupila na snagu kao i skraćivanje roka njezinog prijenosa.

3.3. EGSO se načelno slaže s mjerama predloženim u 5. AMLD-u te smatra da mogu biti korisne za suzbijanje terorizma i pranja novca.

3.4. Jedna od iznimaka mogla bi se odnositi na nepropisno korištenje velike količine osjetljivih podataka u nadležnim tijelima i na posljedice koje to ima na temeljna prava, osobito na pravo zaštite osobnih podataka. Prijedlogom 5. AMLD-a utvrđuju se određene predostrožnosti u tom pogledu. Saznanja o određenim vladinim radnjama otkrivenim u aferi WikiLeaks (2010. i 2012.) i Snowdenovim dokumentima (2013.) navode na to da se Komisiji predloži da prouči mogućnost uvođenja dodatnih mjera zaštite prava građana kad je riječ o protupravnoj upotrebi pohranjenih podataka. Točnije, da ispita izvedivost uvođenja neke vrste zajedničkog kriminaliziranja nezakonite upotrebe informacija i osobnih podataka. EGSO bi mogao sudjelovati u provedbi te studije.

3.5. Ne dovodeći u pitanje trenutne prijedloge i druge inicijative i mjere na europskoj razini koje Odbor predlaže u ovom mišljenju, izuzetno je važno da EU i države članice u budućnosti preuzmu istaknutu ulogu i djeluju kao pioniri u međunarodnim tijelima i forumima koji aktivno djeluju u borbi protiv pranja novca i povezanih teških kaznenih djela koji predstavljaju svjetski fenomen i u pravilu su prekogranične prirode. Međunarodno i globalno koordinirane akcije i mjere potrebne su za postizanje većeg učinka i boljih rezultata, a Europa u tome može igrati odlučujuću ulogu.

3.6. Mnogi europski građani i dalje osjećaju posljedice krize, politika prilagodbe i porasta siromaštva i nejednakosti, dok su istodobno svjesni da su velika multinacionalna društva uključena u izbjegavanje poreza i porezne prijevare te da značajne osobe u svijetu gospodarstva, politike, kulture ili sporta izbjegavaju plaćanje poreza i peru novac u poreznim oazama. Pojedini postupci i jurisdikcije također se koriste za financiranje terorističkih organizacija koje su kadre počinuti najokrutnije zločine u Europi i u drugim dijelovima svijeta. Takvo stanje je neodrživo. Od europskih i nacionalnih tijela treba tražiti da ga učinkovito okončaju.

3.7. Neovisno o sadržaju točke 3.2., ostvarenje ciljeva iz direktiva AML moglo bi biti znatno otežano zbog nedostataka političkog djelovanja u vezi s ukidanjem poreznih oaza koje su neizbježna čvorišta za pranje novca. Razlog bi mogla biti i nedovoljna usklađenost inicijativa za suzbijanje pranja novca s inicijativama za borbu protiv kaznenih djela koja ga promiču (porezna prijevare, pripadnost terorističkim ili zločinačkim organizacijama, trgovina oružjem, drogom i ljudima itd.) u kontekstu održavanja praksi nepoštene porezne konkurencije u EU-u.

3.8. Popis visokorizičnih zemalja koji je Komisija objavila 14. srpnja 2016. ⁽¹⁵⁾ ne obuhvaća nijednu zemlju s popisa Panamskih dokumenata. To je paradoksalno jer se jedan od argumenata na koje se Komisija pozvala za predlaganje 5. AMLD-a odnosi upravo na otkrića iz tih dokumenata. Na popisu se nalazi samo jedna visokorizična zemlja koja ne surađuje: Sjeverna Koreja. U Skupini II., koja uključuje zemlje koje su se obvezale riješiti nedostatke i koje su zatražile tehničku pomoć za provedbu Akcijskog plana FATF-a, nalazi se Iran. U Skupini I. zemalja koje su već izradile akcijski plan, koji će im omogućiti da budu uklonjene s popisa kad ispune svoje zahtjeve, nalazi se devet zemalja (od čega su četiri u ratu: Afganistan, Irak, Sirija i Jemen). Tim zemljama kola dio novca za financiranje terorizma. Međutim, sve analize i istrage o tom pitanju pokazuju da se novac koji dolazi iz drugih oblika kriminala ne pere u tim zemljama.

3.9. Nažalost, tijelo kao što je FATF, koje obavlja tako važnu zadaću analize međunarodnog financijskog kriminala i predlaganja sredstava za njegovo suzbijanje, nije pronašlo odgovarajući način za sastavljanje svog popisa rizičnih zemalja. Logično je da se Komisija služi Preporukama ⁽¹⁶⁾ i drugim prijedlozima FATF-a u borbi protiv pranja novca. Ipak, prihvaćanje njegovih prijedloga u ovom slučaju može poništiti dio učinkovitosti 5. AMLD-a s obzirom na to da će se pojačane mjere iz članka 18.a primjenjivati samo na visokorizične treće zemlje.

3.10. EGSO smatra da praktična učinkovitost 5. AMLD-a zahtijeva reviziju popisa visokorizičnih trećih zemalja kako bi se u njega uvrstile zemlje ili područja na kojima se odvijaju glavne operacije pranja novca ili širenje područja primjene članka 18.a na sve obveznike i jurisdikcije koje se, na temelju informacija kojima raspolaže FOJ, sumnjiči za operacije pranja novca. EGSO također predlaže sastavljanje jedinstvenog popisa jurisdikcija koje ne surađuju u progonu gospodarskih kaznenih djela.

3.11. To što se nezanemariv dio operacija pranja novca odvija u jurisdikcijama koje ovise o državama članicama trebalo bi navesti sve institucije EU-a da uvedu čvrstu političku obvezu iskorjenjivanja poreznih oaza na svom teritoriju. Konkretno, obveze identifikacije stvarnih vlasnika bankovnih računa, vlasnika poduzeća i svih dijelova trustova i transakcija, koje se od EU-a zahtijevaju za obveznike u prijedlogu 5. AMLD-a, trebalo bi proširiti na sve teritorije čija suverenost ovisi o državama članicama, uključujući one s posebnim poreznim zakonima. Pritom se obveznici prilikom ispunjavanja svojih dužnosti moraju moći oslanjati na podatke iz nacionalnih (službenih) registara. Isto tako, pojačane mjere iz članka 18.a trebalo bi primijeniti na jurisdikcije koje ovise o državama EU-a i koje obavljaju operacije pranja novca.

3.12. Porezna prijevarena i izbjegavanje poreza uvelike su povezani s pranjem novca. Jedan dio opranog novca proizlazi iz porezne prijevare i izbjegavanja poreza. Potrebna je koordinacija sprečavanja i suzbijanja obiju vrsti kaznenih djela, kako na planu zakonodavstva tako i na planu političkog djelovanja te u okviru djelovanja obavještajnih i policijskih službi i pravosudnih sustava. EGSO je pozitivno ocijenio posljednje inicijative Komisije za suzbijanje prijevare i izbjegavanje poreza u EU-u, no one su i dalje nedovoljne, zbog čega su potrebne dodatne inicijative koje treba uskladiti s onima koje će se tek donijeti, a povezane su sa suzbijanjem pranja novca.

3.13. Suzbijanje pranja novca i financiranja terorizma zahtijeva širu suradnju između različitih obavještajno-sigurnosnih službi država članica i Europolovih službi. Treba priznati da sadašnja razina suradnje nije dovoljna. Unatoč javnim istupima nacionalnih i europskih dužnosnika i ukazanoj podršci građana za jačanje te suradnje, nakon svakog terorističkog napada na svjetlo dana izađu ozbiljni koordinacijski propusti. Koordinacijski propusti često se uočavaju u radu različitih službi unutar jedne države članice. Takvo stanje treba zaustaviti svim raspoloživim sredstvima.

⁽¹⁵⁾ Delegirana uredba C(2016) 4180 i prilog s popisom zemalja: <http://ec.europa.eu/transparency/regdoc/rep/3/2016/ES/3-2016-4180-ES-F1-1-ANNEX-1.PDF>.

⁽¹⁶⁾ Međunarodni standardi za suzbijanje pranja novca i financiranja i širenja terorizma.

3.14. EU je posljednjih godina dogovorio ili potpisao važne sporazume o slobodnoj trgovini i gospodarskom partnerstvu. Sada pregovara o važnom sporazumu o TTIP-u. Ti bi sporazumi trebali biti idealna prilika za donošenje bilateralnih ili biregionalnih mjera suzbijanja prijevara i izbjegavanja poreza, pranja novca i financiranja terorizma. EGSO traži od Komisije da prouči način na koji se takvo poglavlje može uključiti u sporazume o kojima se trenutno pregovara te u reviziju sporazuma koji su već stupili na snagu. EGSO se po tom pitanju u potpunosti slaže sa zaključcima iz ranije navedene studije EP-a⁽¹⁷⁾.

4. Posebne napomene

4.1. FOJ-evi država članica trebaju uložiti znatne napore u područje informacija, nadzora i prevencije, uključujući predviđanje brzih promjena do kojih dolazi kod tehnologija koje se mogu koristiti za pranje novca i financiranje terorizma. Nužan je brzi odgovor nacionalnih tijela te zajedničko djelovanje europskih tijela u njihovim različitim istragama. Ključna je trajna i fleksibilna suradnja FOJ-eva. EGSO smatra da bi bilo primjereno uspostaviti europski instrument nadzora, suradnje i tehnoloških predviđanja.

4.2. Obveznici utvrđeni u 4. i 5. Direktivi AML trebaju provoditi zadaće nadzora i kontrole sumnjivih osoba i kretanja. Međutim, u tim se direktivama ne predviđaju zahtjevi ili obveze u vezi s aktivnostima obveznika u visokorizičnim trećim zemljama. Treba stati na kraj situaciji u kojoj se više nadzire klijente od samih obveznika.

4.3. Iz EGSO-ova Mišljenja CCMI/132 „Suzbijanje korupcije”⁽¹⁸⁾, za ovo mišljenje osobito su korisne sljedeće preporuke: (a) izraditi usklađenu i sveobuhvatnu petogodišnju strategiju borbe protiv korupcije s daljnjim akcijskim planom; (b) uspostaviti Ured europskog javnog tužitelja i ojačati kapacitet Eurojusta, i (c) multinacionalnim društvima nametnuti obvezu dostave ključnih financijskih podataka o njihovim aktivnostima u svim zemljama u kojima posluju.

4.4. Prema mišljenju EGSO-a, potrebno je uskladiti kazneno postupanje na europskoj razini – definicije i kazne – u odnosu na sva kaznena djela povezana s pranjem novca, poreznom prijevarom, korupcijom i financiranjem terorizma te povezana kaznena djela. Komisija i Europsko nadzorno tijelo za bankarstvo također trebaju promicati usklađivanje kazni u slučaju neizvršavanja obveza utvrđenih za obveznike.

4.5. Borba protiv pranja novca izuzetno je važna i mora biti snažna, odlučna i učinkovita. Zbog toga je važno da tekstovi i koncepti predloženih mjera budu što jasniji. To istodobno poboljšava nužnu pravnu sigurnost za sve koji moraju primjenjivati te tekstove i doprinosi ujednačenoj primjeni u cijeloj Uniji.

4.6. Odbor pozdravlja brzu obradu tih prijedloga i nada se da će oni što prije stupiti na snagu, pri čemu ne bi smjelo doći do smanjenja kvalitete rezultata. U tu svrhu potrebno je utvrditi realan vremenski okvir za prenošenje tekstova i njihovu primjenu u državama članicama te jasne smjernice.

Bruxelles, 19. listopada 2016.

Predsjednik
Europskog gospodarskog i socijalnog odbora
Georges DASSIS

⁽¹⁷⁾ EPRS, *op. cit.*, str. 59.

⁽¹⁸⁾ SL C 13, 15.1.2016., str. 63.